

РЕШЕНИЕ

№ 1043

гр. София, 18.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 57 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МИХАИЛ ДР. ДРАГНЕВ

при участието на секретаря ВЕСЕЛА М. МАРИНОВА
като разглежда докладваното от МИХАИЛ ДР. ДРАГНЕВ Гражданско дело № 20231110108900 по описа за 2023 година

Предявени са от Л. Х. Т. против Министерство на вътрешните работи и против Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – Министерство на вътрешните работи евентуално съединени осъдителни иски с правно основание по чл. 181, ал. 1, пр. 2 ЗМВР за заплащане на сумата от 2640 лева, представляваща сбор от ежемесечно дължимите суми за храна в размер на по 120 лева на месец за периода от 20.02.2020 г. до 22.12.2021 г., ведно със законната лихва за забава от депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на вземането, както и иск с правно осн. чл. 86 ЗЗД за сумата 547 лв., представляваща обезщетение за забава върху вземанията.

В исковата молба се твърди, че от 06.03.2019 г., вкл. в исковия период, ищцата работи по служебно правоотношение с ответника, като със заповед № 8121К-6494/26.02.2019 г. е назначена на основание чл. 9 ЗДСл на длъжност „държавен експерт“ в Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – МВР. Сочи, че съгласно разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР на служителите на МВР се осигурява ежемесечно храна или левовата □ равностойност, като със заповеди на министъра на вътрешните работи е определена равностойността на храната за съответните 2020 г. и 2021 г. в размер на 120 лева месечно. Поддържа, че за процесния период не □ е осигурявана храна, както и не □ е заплащана левовата ѝ равностойност, поради която я претендира, ведно със законната лихва за забава от депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на вземането. Претендира и сторените по делото разноски.

Ответниците, редовно уведомени, са депозирали отговор на исковата молба в законоустановения срок по чл.131 ГПК. Не оспорват твърденията за наличие на служебно

правоотношение между страните и положения труд от ищцата. Твърдят, че ищцата е служител от категорията на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, чийто статут се урежда от ЗДСл, правилата на ЗМВР се прилагат само частично и то при наличие на законови препратки, поради което разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР е неприложима в отношенията с ищцата. Претендират разноски по делото.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното:

Относно възражението на липса на материална пасивна легитимация на ответниците.

-

Съгласно чл. 37, ал. 2 ЗМВР ответникът – Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – МВР е не само основна структура на МВР, но и юридическо лице. Ищецът е изпълнявал служебните си задължения именно в посочената структура и това е поделението, което следва да се счита, че е работодател на ищеца – именно то изплаща месечните възнаграждения, допълнителни възнаграждения и обезщетения, свързани с изпълнение на службата. В тази връзка – арг. от ДР § 1, т.1 КТ, която няма императивен характер и не задължава страните по трудовото правоотношение, в т. ч. служителите да предявяват исковите си единствено и само срещу поделението на лице, на което поделение също е признато качеството на работодател. Разпоредбата само разширява обхвата на правосубектността, без да изключва общата правосубектност на принципала - в случая МВР, поради което служителят може да предяви исковите си за съдебна защита на правата си, произтичащи от преки отношения с поделението или срещу последното, или направо срещу принципала. Специалната правосубектност на поделението е предвидена само за удобство на страните по трудовото правоотношение, т.е. да улесни, а не да ограничи защитата на техните права, следователно и двамата ответници са материално легитимирани да отговарят по предявените искове.

Като допълнителни аргументи по отношение на факта, че МВР е принципал-работодател на служителя следва да се добави, че МВР е първостепенен разпоредител с бюджет по смисъла на ЗПФ, докато дирекцията е второстепенен такъв. Също така органът по назначаването е министъра на вътрешните работи, а не от директора на дирекция.

По иска с правно основание чл. 181, ал. 1, предл. 2 ЗМВР.

-

Съгласно чл. 181, ал. 1 ЗМВР/в сила от 28.11.2014 г./ на служителите на МВР се осигурява храна или левовата и равностойност.

Установява се от заповед от 26.02.2019г., че ищцата Л. Цолова е назначена от министъра на вътрешните работи на длъжност Държавен експерт в отдел „Електронна идентификация и услуги“ при дирекция „Комуникационни и информационни системи“-МВР.

Няма спор между страните, че в периода от 20.02.2020 г. до 22.12.2021 г. ищцата е била на служба в Министерството на вътрешните работи със статут на държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, както и че е изпълнявала през цялото това време служебните си задължения.

Спорните по делото въпроси са от правен характер, а именно – 1. обстоятелството, че в процесния период ищецът е бил държавен служител по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДС означава ли, че статутът му се урежда само от ЗДС или той се прилага единствено, доколкото в специалния ЗМВР не са предвидени изключения, касаещи статута на лицето, заемащо служебно правоотношение и 2. съобразно правната уредба на ЗМВР /в сила от 28.11.2014 г./ и подзаконовите нормативни актове относно прилагането на ЗМВР кои са служителите на МВР, на които се следва храна или левовата ѝ равностойност.

Настоящият съдебен състав не споделя възраженията на ответниците, че статутът на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР се определя изключително от ЗДС. Действително в чл. 142, ал. 4 ЗМВР е посочено, че статутът на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 се урежда със ЗДС, но тази разпоредба следва да се тълкува във връзка с чл. 1 ЗМВР, който има характер на обща разпоредба, определяща предметния обхват на закона, и гласи, че ЗМВР урежда принципите, функциите, дейностите, управлението и устройството на МВР и статута на служителите в него. Разпоредбата на чл. 1 ЗМВР представлява общо положение, като разпоредбите на закона в отделните глави и раздели следва да се тълкуват с оглед и във взаимовръзка с нея. Оттук и ЗДС е приложим относно статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР само и единствено при липсата на изрично специално правило в ЗМВР, което би дерогирало общия закон. Изключването изцяло на статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР от приложното му поле би противоречало на основните принципи на управление на държавната служба в МВР, посочени в чл. 141 ЗМВР.

Относно обстоятелството следва ли се храна или левовата и равностойност на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, съдът намира, че разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР не съдържа ограничение относно служителите от системата на МВР, на които следва да се осигури храна или левовата и равностойност. Съгласно чл. 181 ЗМВР на служителите на МВР се осигурява храна или левовата и равностойност – т. е. на всички служители на МВР. Не води до противен извод Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата и равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи. В чл. 1 от същата е посочено, че с нея се определят условията и редът за осигуряване на храна или левовата и равностойност на служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 ЗМВР и по § 86 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИД на ЗМВР. Законът обаче не делегира на министъра на вътрешните работи да определя кои лица следва да получават храна или парична равностойност, а единствено

възлага с подзаконов нормативен акт да се определят условията и редът за предоставяне на сумите и доволствията по чл. 181, ал. 1–3 ЗМВР /ал. 4 на чл. 181 ЗМВР/. В този смисъл за определяне кои лица имат право на безплатна храна или легова равностойност съдът следва да изходи единствено и само от ЗМВР.

Освен буквалното и граматическо тълкуване на чл. 181, ал. 1 ЗМВР съдът взе предвид и принципите на управление на държавната служба в МВР и най-вече тези за забрана за дискриминация и обективност. Приемането на тълкуването на закона, посочено от ответника, би поставило дългогодишни държавни служители от системата на МВР в неравностойно положение спрямо другите служители, които са назначени по трудово правоотношение, респ. – по служебно правоотношение по ЗМВР. Така, възможно е сходни длъжности да се заемат, както по трудово правоотношение, така и по служебно по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР. Не би отговаряло на принципите и духа на закона тълкуване, при което за сходни длъжности на лицата по трудови правоотношения, се осигурява храна или изплаща легова равностойност, а на тези по служебно правоотношение по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР – не. Още повече според § 69 от ПЗР на ЗМВР (в сила от 1.02.2017 г.) служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага § 86 от ЗИД на ЗМВР, и, които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на Министерството на вътрешните работи и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по ЗДС, считано от датата на влизане в сила на този закон. На тези служители, на които по силата на закона правоотношенията се преобразуват на служебни такива по ЗДС, също се дължи легова равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 ЗМВР – така, изрично § 69, ал. 6 от ПЗР на ЗМВР. Следователно ЗМВР изрично урежда, че в хипотези на преобразуване по силата на закона на правоотношенията със служителите в такива по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР се дължи легова равностойност за неосигурена храна. Същото следва да бъде и разрешението при сключването на служебно правоотношение по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР след проведен конкурс, предвид разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР и справедливото и равно третиране на работниците и служителите в системата на ЗМВР. Ето защо съдът намира, че на ищеца в качеството на служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР се дължи храна или легова равностойност.

Така приема преобладаващата съдебна практика напр. Решение № 3861 от 13.07.2023 г. на СГС по в. гр. д. № 12113/2021 г.; Решение № 6314 от 7.12.2023 г. на СГС по в. гр. д. № 2937/2023 г.; Решение № 261141 от 5.11.2020 г. на СГС по в. гр. д. № 11135/2019 г.; Решение № 2750 от 30.05.2023 г. на СГС по в. гр. д. № 9912/2022 г.; Решение № 3516 от 3.07.2023 г. на СГС по в. гр. д. № 2307/2022 г.; Решение № 3859 от 13.07.2023 г. на СГС по в. гр. д. № 3889/2022 г.; Решение № 3157 от 14.06.2023 г. на СГС по в. гр. д. № 4496/2022 г.; Решение № 1519 от 21.06.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 14332/2021 г. и др.

Както се спомена по-горе за заварените правоотношения се прилага § 69, ал. 1 ПЗП на ЗМВР, съгласно която служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага § 86 от Закона за изменение и допълнение на Закона за Министерството на

вътрешните работи (ДВ, бр. 14 от 2015 г.) и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на Министерството на вътрешните работи и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по Закона за държавния служител, считано от датата на влизане в сила на този закон.

За служителите работещи по така преобразуваните служебни правоотношения в § 69, ал. 6 ПЗП на ЗМВР се предвижда да се определи индивидуална основна заплата, включваща допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 ЗМВР.

Тоест, в преходните и заключителните разпоредби на закона е изрично уредено, че на служителите, работещи по преобразувани във служебни правоотношения по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, се дължи допълнително възнаграждение за храна.

Ето защо неоправдано би било да се приеме тълкуване на закона, по смисъла на което за заварените/преобразувани във служебни правоотношения по силата на ПЗР на ЗМВР/ да се дължи допълнително възнаграждение за храна, докато за нововъзникналите такива/след 1.04.2015 г./, каквото е процесното, да не се дължи. Това разрешение би противоречало на телеологичното и логическото тълкуване на закона. Всъщност, законодателят със създаването на разпоредбата на § 69, ал. 6 ПЗП на ЗМВР е изразил волята си, според която на всички работещи като държавни служители в системата на МВР, включително на тези по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, а не само на държавните служители по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението, се следва допълнително възнаграждение за храна по чл. 181, ал. 1 ЗМВР.

Още повече волята на законодателя може да се изведе от новата редакция на чл. 142, ал. 4 ЗМВР /в сила от 2.10.2020 г./, която по отношение на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР препраща към чл. 181, ал. 3 ЗМВР, предвиждаща заплащане на пари за храна.

Действително съгласно § 69, ал. 6 ПЗП на ЗМВР левовата равностойност на храната не се изчислява отделно, а представлява компонент от получаваното от служителя основно месечно възнаграждение. Въпреки това ответника не е доказал, че на ищеца е начислявана необлагаема/по смисъла на чл. 181, ал. 6 ЗМВР/ компонента на суми за храна. Напротив, признава се, а и от материалите по делото и най-вече от вътрешни правила за заплатите на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР и платежни бележки/фишове за заплата/, се констатира обратното, че такова допълнително възнаграждение не е било начислявано към заплатата на служителя.

Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата и равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи, Заповед № 8121з-1464/31.12.2019 г. на министъра на вътрешните работи, Заповед № 8121з-1410/30.12.2020 г. на министъра на вътрешните работи касаят единствено служителите на

МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3 от ЗМВР. Доколкото обаче съдът намира, че се дължи легова равностойност за неосигурена храна и на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР и предвид липсата на правна уредба относно нейния размер, следва по аналогия съответно приложение да намерят именно правилата на посочените подзаконовни нормативни актове. Ето защо и на основание чл. 4 от Наредбата от 01.07.2015 г. във връзка със заповедите на министъра на вътрешните заповеди на ищеца за процесния период се дължи ежемесечно легова равностойност за неосигурена храна в размер на 120 лв. или дължимото обезщетение за неосигурена храна за 22 месеца е **2640 лв.**/така и съгласно изготвената ССЧЕ/. Искът е основателен в пълния си размер и следва да се уважи изцяло. Като законова последица върху главницата следва да се присъди и законната лихва от дата на подаване на исковата молба /20.02.2023г./ до окончателното изплащане.

Относно иска с правно основание чл.86 ал.1 от ЗЗД.

При неизпълнение на парично задължение, длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата съобразно разпоредбите на чл. 84, ал. 1 ЗЗД.

Основателността на претендираната главница обуславя и основателността на акцесорното вземане за мораторната лихва, дължима за времето на забавата за периода от 01.03.2020г. до 20.02.2023г.

В настоящият случай предвид заключението на изготвената ССЧЕ обезщетението за забавено изпълнение върху главницата за процесния период е в размер на 552,03 лв. По тези съображения, съдът намира, че искът следва да се уважи до пълния предявен размер от **547,06 лв.** за периода от 01.03.2020г. до 20.02.2023г.

С оглед горното съдът счита, че исковете следва да се уважат срещу главния ответник МВР, като не се дължи произнасяне по отношение на евентуалния ответник Дирекция „Комуникационни и информационни системи“- МВР.

Относно разноските по делото

При този изход на спора разноски са дължими на ищеца. Съдът намира направеното възражение за прекомерност за основателно. Поради ниската правна и фактическа сложност на делото и най-вече масовият характер на подобни искове адвокатският хонорар следва да се намали до минималния размер предвиден чл. 7, ал. 2, т. 2 НМРАВ или 618,71 лв. Ето защо и на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК на ищеца се дължат разноски в размер на **618,71 лв.**

Така мотивиран, Софийският районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ, БУЛСТАТ: 000695235, с адрес: гр. София, ул. „6-ти септември“ № 29, да заплати на **ЛИЛИЯНА Х. Т.**, ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж.к. „Сердика“, бл. 22, вх. В, ап. 63, както следва:

- на основание **чл. 181, ал. 1, пр. 2-ро от ЗМВР** сумата от **2640 лв.**, представляваща неизплатена легова равностойност за неосигурена храна за периода 20.02.2020 г. до 22.12.2021 г., през който Лилияна Х. Т. се е намирал в служебно правоотношение с Министерство на вътрешните работи, ведно със законната лихва върху главницата от 20.02.2023г. до окончателното изплащане на вземането;

-на основание **чл.86 ал.1 от ЗЗД** сумата от **547,06 лв.**– представляваща обезщетение за забавено изпълнение в размер на законната лихва върху главницата от 2640 лв. за периода 01.03.2020г. до 20.02.2023г.;

-на основание **чл.78 ал.1 от ГПК** разноските по делото в размер на **618,71 лв.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Софийски градски съд.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____